

“Puc desorientar el lector, però el misteri el força a voler continuar”

Angel Burgas (Figueres, 1965), premi Mercè Rodoreda i Crítica Serra d'Or de narracions, i premi Joaquim Ruyra de literatura juvenil, publica a RBA-La Magrana la novel·la *La fi d'Europa*.

—Els primers capítols desorienten el lector: canvia el personatge narrador i no se sap quina relació tenen les situacions i els personatges entre ells. Sou conscient d'aquest risc?

—Sí. Va ser una aposta, fer aquesta estructura una mica complexa. Com que per a adults només havia publicat relats, potser els cinc primers capítols semblen relats i no s'hi troben personatges comuns. Sí, és una dificultat. Però acabarlos amb un punt àlgid de misteri crec que força el lector a voler continuar, a voler acabar el llibre. Una de les idees que tenia era que en aquesta primera part els protagonistes presentessin els que protagonitzaran la novel·la.

—Sense que el lector sàpiga que els protagonistes dels cinc primers capítols seran secundaris.

—Exacte. I crec que això ho he aconseguit. L'Àlvar comença la novel·la i després és secundari. La intenció era que el lector es pensés que els personatges principals dels primers capítols eren els protagonistes de la novel·la, quan alguns ja no apareixen mai més i d'altres, de manera esporàdica.

—No li demaneu molt d'esforç al lector?

—A mi em sembla que no.

—Fins i tot hi ha una desorientació respecte del gènere del llibre. Mai no es diu que el llibre sigui una novel·la i els primers capítols semblen relats independents.

—Sí. A més, a la segona part hi ha entrades i sortides com si fos una obra de teatre. I a la tercera, i darrera, faig el canvi d'abandonar la primera persona i escriure-ho com un document periodístic, en forma de crònica periodística. És veritat. És una novel·la, però té tres parts ben diferenciades.

—I planant per damunt de tot això, tenim el misteri del títol, que no es resol, i de manera sorprenent, fins a la tercera part: Europa és el nom d'un edifici, d'una empresa berlinesa.

—Sí. Era un joc de paraules. Volia que durant un bon tros, el lector pensés que em referia al continent. Però l'empresa

Angel Burgas publica la novel·la *La fi d'Europa*, a l'editorial RBA-La Magrana.

té caràcter metafòric, perquè no es diu de què és. Després he sabut que el consolat alemany de Barcelona i el Deutsche Bank també estan en un edifici que es diu Europa. Llavors encara em va fer més gràcia.

—Però l'edifici també representa Europa, finalment, no?

—Sí, l'Europa del neoliberalisme, del capitalisme una mica salvatge, la dels homes emprenedors i preparats, per a la qual els diners són tot o si més no molt impor-

tants. I els perdedors són els que volen sabotejar l'empresa, els gallecs, els antiglobalitzadors i la noia per a la qual Europa representa el pare, és a dir, el conflicte generacional.

—Parleu de la fi d'Europa però no de com serà la nova Europa.

—No.

—No hi reflexioneu.

—No.

—El que és comú en els tres blocs és el ritme. Descriviu les situacions gairebé minut per minut. Però sense abandonar mai una visió moral del món.

—És veritat. La meua literatura és moral, tot i que no jutjo mai els personatges.

—Voleu que el lector visqui les situacions, oi?

—Podria ser que aquí es veiés que també faig literatura juvenil, literatura que fa entrar el lector a dins del relat.

—Heu triat Alemanya com a escenari perquè hi vàreu viure o perquè és el país més fort d'Europa?

—Primer que tot perquè la conec i mai no havia escrit res de la meua experiència a Berlín durant dos anys. I també perquè m'anava molt bé situar-lo a la capital d'aquesta nova Europa. Així el contrast amb els gallecs que sabotegen l'empresa és més fort. Això de contraposar dues formes de vida tan diferents va donar molt de joc. I un joc còmic. Normalment no sóc tan còmic i si ho sóc ara és per la barreja de la mentalitat dels gallecs, gent aturada, que no té res a veure amb el present, que no encaixa en el món d'avui, amb els alemanys. La meua idea és que tots són Europa, no solament la de les empreses, i que Europa inclou els que pensem que tot pot ser d'una altra manera, encara que siguem una minoria.

Lluís Bonada